

JARIBIO LA MTHANI

DARASA LA TANO

MWAKA 2020

KISWAHILI : LUGHA

{5}

SOMA MAAGIZO HAYA KWA MAKINI

I. Hakikisha umeandika

MUDA: SAA 1 DAK 40

(i) Jina lako

(i) Jina la shule yako

Jaza pengo kwa kutumia neno sahihi.

Mara 1 vijana 2 makubwa zaidi ya 3 waliyonayo. Hupenda kutofungwa na sheria 6_wapate kufanya mambo 5_wapendavyo. Mtoto lazima amkubali baba na mama kwa 6__ Mzazi mwema hupenda 7__ mtoto wake 8 kwa adabu ili kuimarisha jina 9__

Kifo 10__ aliyekuwa 11 wa piliwa Kenya, Mzee Daniel Arap Moi 12 kwa mshangao mkubwa. 13 wengi walimkumbuka 14 mengi aliyoyafanya. Wanafunzi wa wakati wa uongozi wake walisema walipenda maziwa 15 shuleni.

1. A mingi	B. nyingi	C. zingi	D. vingi
2. A hupenda	B. walipenda	C. watapenda	D. wamependa
3. A ile	B. pale	C. yale	D. zile
4. A lile	B. ile	C. hili	D. iii
5. A jinsi	B. vile	C. hivyo	D. hivo
6. A. adhabu	B. adabu	C. taabu	D. tabu
7. A kumwona	B. kuona	C. kumuona	D. kumwonea
8. A akikuwa	B. akikwua	C. akikua	D. akikuaa
9. A. zake	B. kwake	C. yake	D. lake
10. A. cha	B. la	C. ya	D. za
11. A. rais	B. rahisi	C. raisi	D. raais
12. A. ilitangazwa	B. kilitangaza	C. alitangazwa	D. kilitangazwa

13. A. Wananji   B. Wananchi   C. Wanachi   D. Wanainchi
14. A. na   B.za   .C.kwa   D. ya
15. A. aliyopewa   B. waliopewa   C. aliopewa   D. waliyopewa

Dar. 5 Kisw. /2020

Kutoka swalila 16–30, iibu_kulinganana maagizo.

16. Nomino **kazi** linapatikana katika ngeli gani?

- A. U–I   B. I–U
C. 1–ZI   D. LI–YA

17. Tarakimu **9999** kwa maneno ni

- A. elfu tisini na tisa na tisini na tisa
B. elfu tisa mia tisa, tisini na tisa
C. mia tisa elfu tisa na tisini na tisa
D. tisini na tisa elfu na tisini na tisa

18. '∕, kwa Kiswahili hutamkwa

- A. lopo   B. lobe
C. robo   D. akwota

19. **Jaza pengo kwa kutumia jibu sahihi:-**

Kifarū   ni mkali.

- A. yeyote   B. lolote
C. chochote   D. wowote

20. Mama wa baba ni

- A. bavyaa   B. bibi
C. wifī   D. babu

21. **Andika ukubwa wa:-**

Mtoto alianguka mtihani.

- A. Toto lilianguka mtihani.
B. Jitoto lilianguka jitihani.
C. Mtoto alianguka mtihani.
D. Mtihani alianguka mtoto.

22. **Tumia kivumishi kifaacho kukamilisha sentensi hii:-**

24. **Wingi wa:•**

Mama anaenda shambani ni _____

- A. mama linaenda shambani
B. wamama wanaenda mashambani
C. akina mama wanaenda mashambani
D. wamamawanaenda akina shambani

25. **Tumia -amba- kwa usahihi:-**

Kibogoyo _____ni mwizi alishikwa.

- A. ambao   B. ambaye
C. ambalo   D. ambai

26. Mahali ambapo miili ya wafu huifadhiwa huitwa

- A. ufuoni   B. zahanati
C. kungawi   D. wadi

27. **Kivumishi cha sifa ni kipi katika sentensi hii:•**

Mzee mweusi ana hasira sana.

- A. Mzee   B. mweusi
C. ana   D. hasira sana

28. **Kanusha sentensi:•**

Jitu _____ limeshikwa.

Mtoto amefika shuleni.

A Mtoto hakufika

shuleni. B. Mtoto hajafika
shuleni.

A. mwingine

B. jingine

C. lingine

D. kengine

23. **Jibu la kitendawili:**

"Babu amesimama kwa mguu mmoja," ni

A. mti

B. upanga

C. uyoga

D. mguu mmoja

Dar. 5 Kisw. /2020

C. Si mtoto amefika shuleni.

D. Mtoto hawezifika shuleni.

29. Vazi gani huvaliwa na wavulana na
wasichana?

A. Rinda

8. Surupwenye

C. Kaptura

D. Nguo

30. Kati ya mane no yafuatayo ni lipi sio salamu?

A. Mbunguni

B. Salama

C. Vyema

O. Chewa

Soma habari hii kisha ujibu maswali 31 - 40.

Hali yoyote ile iwayo wengi wa watoto huteswa sana. **[inatirisha_machozi]** tiriri kuona mtoto malaka akinyimwa nafasi ya kwenda shule kwa ajili ya kuajiriwa. Mtoto akosapo masomo huwa ramani ya maisha yake imeanza kuchoreka vibaya. Isitoshe, mtoto huyo arundikiwa kazi ya sulubu.

Wengi hurauka jimbi la kwanza na kuanza kazi. Mtoto huyo ambaye amelala **Uchelewa** kwa ajili ya **kazi kama vile kuosha vyombo, kupiga deki, ndiye anayetarajiwa kuamkia jikoni kutayarisha staffahi**

Zaidi ya hapo huenda alilala njaa kwa kunyimwa chakula au hata makombo.

31. Ni akina nani husumbuliwa sana?
A Watu   B.Wazee
C. Wavulana   D. Watoto
32. Maneno "**inatirisha machozi**" yana maana
A inatoa jasho   B. inatoa makamasi
C. inahuzunisha   D. inaomboleza
33. Neno lingine lenye maana sawa na staffahi ni
A kiamsha kinywa   B. chamcha
C. kazi ya asubuhi   D. kishuka
34. Akina nani hulala bila mlo?
A. Akina baba   B. watoto
C. watu   D. wavyele
35. Kazi za aina ngapi zimetajwa katika taarifa?
A. Tano   B.Nne
C. Nyingi   D. Tatu
36. Kazi ya sulubu ni kazi
37. Kulingana na taarifa, mtoto anastahili
A. asome
B. ateswe
C. afanye kazi
D. achora ramani
38. Wengi **hurauka jimbila kwanza** ina maana
A kuamka asubuhi na mapema
B. kulala mapema
C. kuwa wa kwanza kuamka
D. kufanya kazi asubuhi
39. Makombo kulingana na taarifa hii ina maana chakula
A kilichoharibika   B. kilicholala
C. kilichosalia   D. kilichochoywa
40. Kichwa cha taarifa hii ni
A. Elimu ya watoto
B. Mateso ya watoto

A. rahisi	B. ndogo	C. Umuhimu wa masomo
C. ngumu	D. ya kuogofya	D. Ramani ya watoto

Dar. 5 Kisw. /2020

Soma habari hii kisha ujibu maswali 41–50.

Kwa kweli binadamu haachi kusafiri. Ziara zake kutoka mahali hadi pengine husababishwa na mambo mengi. Arna mwanadamu hutafuta chakula, hutembelea aila yake, hutafuta kazi itakayompatia riziki, hutafuta wanyama malisho na kadhalika.

Safari za hapo nyuma zilikuwa ngumu. Watu walipiga milundi, wakaipitia katika nyika zenye hatari kubwa lakini sio ajabu kwamba yote hayo yamepitwa na wakati. Njia za usafiri zimeimarika tangu watu waone mwangaza.

Ni dhahiri shahiri kupitia idadi ya matatu, mabasi, ndege, garimoshi, bodaboda, baiskeli na kadhalika. Na hayo yote umewawezesha kupitia uongozi bora ambao umewezesha wananchi kupiga hatua kubwa katika masomo ambao ndio ufunguo wa kila kitu.

41. Ni nini binadamu haachi kufanya?

- A. Kuchoka.   B. Kutembea
C. Kucheza   D. Kutafuta chakula

42. Usafiri unawezesha watu

- A. kufahamu mengi   B. kuona machache
C. kuona mwangaza   D. kuonajuu

43. "**Kupiga milundi**" ina maana

- A. kuoga   B. kupigana
C. kutembea   D. kuchutama

44. Ni ipi si sababu ya binadamu kutembea?

- Kutafuta
A. chakula   B. riziki
C. malisho ya wanyama   D. biashara

46. Vifaa hivi vyote vya usafiri vimetajwa

- isipokuwa
A. basi   B. tekisi
C. pikipiki   D. matatu

47. Uongozi bora ni uongozi

- A. mufti   B. mbaya
C. mpya   D. duni

48. Watu waone **mangaza** ina maana

- A. wawashe taa   B. waerevuke
C. jua kuchomoza   D. mapambazuko

49. Malipo anayotozwa abiria huitwa

- A. kodi   B. gharama
C. nauli   D. faini

45. Ziara za zamani zilikuwa ngumu kwani watu

A walipiga milundi

B. waliuawa na wanyama pori

C. walipanda milima mirefu,

D. walivuka mito na maziwa

50. Taarifa hii inahusu

A uongozi bora

B. usafiri wa nchi kavu

C. wanadamu na ziara

D. usafiri

Dar. 5 Kisw. /2020